

WEZWANIE DO DZIAŁANIA PO FORUM POLITYCZNYM EUROPEANA 2025

Posted on 6 sierpnia 2025

Podczas konferencji Europeana 2025, zorganizowanej pod hasłem „Preserve, Protect, Reuse”, eksperci i decydenci z całej Europy debatowali nad tym, jak zwiększyć odporność dziedzictwa w cyfrowym świecie. Efektem spotkania jest wezwanie do działania (Call to Action), czyli pięć zasad i pięć konkretnych działań na rzecz budowy bezpieczniejszego, sprawniejszego i bardziej odpornego ekosystemu cyfrowego dziedzictwa.

W świecie rosnącej niestabilności geopolitycznej i postępującej cyfryzacji, gotowość na sytuacje kryzysowe stała się nie tylko fundamentem **bezpieczeństwa kulturowego i społecznego Europy**, ale także technologicznym wyzwaniem. Dziedzictwo cyfrowe - nasze wspólne zasoby pamięci i kultury - musi być nie tylko cyfrowo dostępne, ale także skutecznie **chronione i bezpieczne**.

Podczas tegorocznej konferencji **Europeana 2025** pod hasłem „Preserve, Protect, Reuse” odbyło się Forum Polityczne, spotkanie ekspertów i decydentów z całej Europy. W panelu dyskusyjnym wziął udział zastępca dyrektorki NID, Karol Czajkowski. Po spotkaniu opracowano **wezwanie do działania** (Call to Action), w którym zawarto pięć zasad i pięć konkretnych działań na rzecz przygotowania sektora dziedzictwa na kryzysy.

Holistyczne podejście do gotowości

Gotowość na potencjalny kryzys powinna być wbudowana w cały cykl życia dziedzictwa cyfrowego - od digitalizacji, przez przechowywanie danych, aż po cyberbezpieczeństwo.

Wsparcie instytucji o ograniczonych zasobach

Wsparcie dla małych i średnich instytucji, które często nie dysponują odpowiednim sprzętem, kompetencjami czy finansowaniem. Każda instytucja powinna móc chronić nasze wspólne dziedzictwo.

Kompleksowe spojrzenie na zagrożenia

Od zmian klimatu, przez wojny, ataki cybernetyczne, po błędy ludzkie i awarie infrastruktury - każde z tych zagrożeń wymaga spójnego, systemowego podejścia.

Równowaga między bezpieczeństwem a dostępem

Ochrona zasobów cyfrowych nie może odbywać się kosztem ich dostępności. Potrzebujemy strategii, które łączą bezpieczeństwo z otwartością i odpowiedzialnym zarządzaniem danymi.

Wartość współpracy paneuropejskiej

Tylko współpraca międzynarodowa może zapewnić spójność działań, unikanie duplikacji i wdrażanie innowacji. Wspólne standardy muszą iść w parze z poszanowaniem specyfiki narodowej.

Pięć działań, które powinniśmy podjąć już teraz:

Projektujemy infrastrukturę cyfrową z myślą o gotowości na kryzysy

Twórzmy zdecentralizowane systemy, oparte na zasadach FAIR i CARE, które zmniejszają ryzyko awarii i umożliwiają współdzielenie danych.

Wzmacniamy kompetencje pracowników sektora dziedzictwa

Na poziomie UE przestrzeń należy wspierać tworzenie wspólnych standardów, w tym poprzez powołanie grupy roboczej, która wzmocni wiedzę ekspercką państw członkowskich i zapewni spójność techniczną. Na poziomie krajowym instytucje odpowiedzialne za dziedzictwo powinny mieć dostęp do szkoleń, opartych na wspólnych standardach i dopasowanych do lokalnych realiów.

Zapewnijmy sektorowi dziedzictwa stabilne i długofalowe wsparcie finansowe

Przyszłe unijne programy finansowe muszą priorytetowo traktować inwestycje w innowacje, infrastrukturę i rozwój kompetencji. Finansowanie na rzecz bezpieczeństwa i obrony powinno być dostępne również dla sektora dziedzictwa kulturowego.

Włączmy dziedzictwo kulturowe w europejską ocenę ryzyka i zagrożeń

Ochrona dziedzictwa musi mieć swoje miejsce w ramach nowej, kompleksowej oceny zagrożeń. Tylko wtedy możliwe będzie projektowanie skutecznych rozwiązań.

Promujmy spójne polityki krajowe i unijne

Zachęcamy państwa członkowskie do opracowania strategii krajowych, które jednocześnie uwzględnią lokalne potrzeby i umożliwią współpracę międzynarodową. Prowadzenie projektów pilotażowych, symulacji sytuacji kryzysowych oraz współpraca z sektorami o rozwiniętych systemach cyberbezpieczeństwa to konkretne kroki w stronę większej odporności na kryzysy.

Współorganizatorzy konferencji Europeana 2025, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Narodowy Instytut Dziedzictwa, Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN oraz Fundacja Europeana wzywają do wspólnych działań wszystkie instytucje kultury, profesjonalistów, decydentów oraz społeczności korzystające z europejskiej przestrzeni danych.

Budowa odpornego sektora cyfrowego dziedzictwa to proces, który wymaga monitorowania, dzielenia się dobrymi praktykami i wspólnej odpowiedzialności. Od naszych działań dziś zależy bezpieczeństwo i dostępność europejskiego dziedzictwa jutro.

□ Więcej informacji na stronie - [Europeana 2025](#).